

PODROVEŇSKO

zpravodaj občanského sdružení „Pod Rovněmi“

foto: Ing. Jaroslav Fingr

Tato krajina měla být obětována povrchové těžbě českých granátů.

Dolní Kalná – obec, kde rozhoduje mínění občanů. „Povrchové doly na těžbu českých granátů v lokalitě naší obce jsou noční můrou a naprosto nepřijatelnou představou“ říká od samotného počátku plánovaného průzkumu starosta obce Josef Klimenta.

Vedení obce v Horní Olešnici čeká, jak to dopadne v Dolní Kalné. Také na něco čekáte?

My jsme nečekali na nic, a i když souhlas s průzkumem přišel v době dovolených, dali jsme se v zastupitelstvu rychle dohromady. Sepsali petici a během několika dní posbírali téměř 80 % nesouhlasných hlasů obyvatel obce. Teď víme, že to bylo to nejsprávnější a časem se to jistě i prokáže. Za to patří dík našim občanům. V tom našem odvolání to byl rozhodující faktor:

Stalo se, že někdo odmítl petici podepsat?

O tom konkrétně nevím, ale nejspíše malé procento obyvatel, kteří petici nechtěli podpořit, by

se našlo. Těch 20 %, které chyběly, to byli především lidé, kteří zrovna během našich návštěv nebyli doma a my tam už podruhé nešli, protože nás tlačil čas. A nebo byli vůbec v té době mimo obec. Byla totiž doba dovolených. Nám těch 80 % stačilo. Ostatně lidé chodili podepisovat ještě v září, kdy bylo po uzávěrce.

Pak ale přesto přišel souhlas?

Ano a nejvíc do očí bijící bylo, že „byl vzat do úvahy nesouhlas občanů“! My jsme se prostřednictvím kanceláře JUDr. Petra Kužvarta odvolali a 28. 2. 2005 jsme byli seznámeni s návrhem zamítnutí MŽP k průzkumu. Po těchto hektických měsících jednání i rozsáhlé mediální prezentaci to byla skutečná úleva.

A co podle vašeho mínění přineslo tu změnu?

Brilantní práce kanceláře JUDr. Kužvarta. Na jejím základě RNDr. Tichý z MŽP přijel do Kalné, vyslechl si jak to bylo s přehradou a v té souvislosti i s umrtvením rozvoje obce, že za těch patnáct let se to tady rozjelo nevídaně – po 40 letech bylo postaveno 16 nových domů a vzniklo mnoho nových bytů přístavbami u stávajících domků, nemůžeme přehlédnout ani nově vzniklé podnikatelské stavby. Prohlédl si podrobně urbanistickou studii a já mu ještě říkám: „Jestli dáte kladné stanovisko průzkumu, tak se sejdem u soudu.“

Takže ta jeho návštěva i ten náš jednoznačný odpor také měl význam. Svou roli sehrála i média. Poděkování

si zaslouží Eliška Pilařová z Českého rozhlasu, která to tu soustavně sleduje, Petr Vanžura z Krkonošských novin, Ivan Truhlička z MF Dnes, Čestmír Klos z týdeníku EURO za skvěle napsaný shrnující článek.

A také nesmím zapomenout na Občanské sdružení, váš Zpravodaj a vaše posudky, zpracované RNDr. Klaudivovou. Jste už sehraný tým. Tenkrát v srpnu, kdy to vypadalo beznadějně, to bychom bez vás ani pořádně nevěděli, co dělat. Takže vás tady musím vydvihnout na prvním místě!

Zároveň chci rovněž velice poděkovat panu Václavu Havlovi za jeho zájem o náš problém a jeho podporu.

Ptal se – Josef Bajer

TĚŽBA GRANÁTŮ V DOLNÍ KALNÉ ZAŽEHNÁNA, RETROSPEKTIVA CELÉHO DĚNÍ

Těžba granátů zamýšlená družstvem umělecké výroby Granát z Turnova narazila již od samého začátku na zásadní odpor vedení obce i velké většiny občanů. Zastupitelé se snaží formovat svoji obec jako příjemné zázemí pro stávající místní občany i pro všechny další, kteří v současné době začínají své domovy budovat u Panenky Marie.

Především vidíme, že nechceme mít obec plnou vybagrované zeminy, prachu, rozbitých komunikací a hluku.

Přesto byl ministerstvem životního prostředí povoleno průzkum směřující k této těžbě. Proti tomuto kroku se postavilo jednoznačně celé zastupitelstvo a svůj odpor vyslovilo více jak 77 % voličů, mnoho sympatizujících lidí a v neposlední řadě občanské sdružení Pod Rovněmi, které nám po celou dobu pomáhalo především po odborné stránce.

Celý kolotoč jednání, řízení a výroků v rozhodnutích trval od 11. 11. 2003, kdy Obecní úřad navštívila poprvé firma Granát s jediným cílem – pokračovat v těžbě v katastru Dolní Kalné a Slemena, protože v Dolní Olešnici budou zdroje pomalu vyčerpány.

Po celé období jsme se tvrdě bránili, museli jsme se obrátit i na odbornou právní pomoc. Ministerstvem

životního prostředí bylo i přes náš odpor vydáno povolení k průzkumu, následně bylo na základě našeho odvolání Rozhodnutí ministrem životního prostředí zrušeno pro zmatečnost a neřešení podaných námitek.

V únoru 2005 měla obec možnost vyjádřit se k novému Návrhu rozhodnutí MŽP, což jsme samozřejmě opět učinili. Dalším krokem bylo, že na Obecní úřad konečně přijel pracovník MŽP, který si podrobně prohlédl urbanistickou studii k záměru vývoje obce, vyslechl představitel obce, jak to bylo s plánovanou přehradou Vestřev na konci 60. let a s umrtvením území na mnoho roků.

V pátek 8. dubna 2005 bylo úsilí nás všech korunováno úspěchem. Poštovní doručovatelka přinesla tu nejlepší doporučenou zásilku za poslední dobu – zamítavé Rozhodnutí družstvu Granát Turnov s nabytím první moci ke dni 23. 3. 2005!

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří mají jakýkoliv podíl na tomto našem úspěchu. Obrovský podíl na něm má občanské sdružení Pod Rovněmi, svoji roli sehrála i média. Důležitý byl také každý podpis na sepsané petici obecního úřadu, ve které se vyjádřila většina našich obyvatel. Děkuji i všem, kdo nás podpořovali a drželi nám palce.

Josef Klimenta, starosta obce

Z ČINNOSTI OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ

První čtvrtletí nového roku 2005 je zvolna za námi a i když do nedávna bylo vše ještě pod sněhem, z pohledu OS se nedá říci, že by se nic nedělo.

Začalo to již 20. 12. 2004, kdy MŽP vydalo Návrh souhlasného rozhodnutí družstvu Granát k průzkumu v **Dolní Olešnici**. Vedení obce souhlasí s devíti výhradami, proti je pouze několik „statečných“, podporovaných naším OS. A aby ministerské úředníky, mající v popisu práce také ochranu přírody, nikdo nerušil, bylo z jednání vyřazeno naše občanské sdružení!! Proti tomuto Návrhu rozhodnutí jsme podali odvolání. Přesto Rozhodnutí nabylo právní moci – v současné době je opět podáno odvolání proti němu i proti vyřazení občanského sdružení z řízení. Domníváme se totiž, že postup MŽP proti občanskému sdružení je protizákonný.

O několik týdnů později 2. 2. 2005 přišel Návrh rozhodnutí do **Dolní Kalné** (v podstatě stejný text, kopírující rozhodnutí pro Dolní Olešnici) a též s vyřazením občanského sdružení „neboť předmětem rozhodování nejsou zájmy chráněné zákonem o ochraně přírody a krajiny“. Přitom se povoluje „vzorkovat boční snosné toky a koryta, a to z důvodu objasnění snosu pyropového materiálu do hlavního řečiště potoka..!“ (Tak nevíme....). A dále „to, že nesouhlas zastupitelstva obce podpořilo 77 % oprávněných voličů obce bylo vzato při posuzování celé záležitosti do úvahy.“!! (A jak – proboha?!)

Jak OÚ v Dolní Kalné, tak i OS Pod Rovněmi se prostřednictvím kanceláře JUDr. Petra Kužvarta okamžitě odvolalo, příslušný ministerský úředník pověřený rozhodnutím přijel do Dolní Kalné, aby si na místě zjistil to, co měl zjistit už dávno. A tak začátkem dubna 2005 přišlo na adresy OÚ Dolní Kalná a OS Pod Rovněmi Rozhodnutí z MŽP, že **žádost Družstva Granát se ZAMÍTÁ**. Je to jistě vítězství zdravého rozumu, ale také výsledek nekompromisního odporu Obecního úřadu v Dolní Kalné a jeho starosty pana Josefa Klimenty,

dále občanů, kteří v bleskové pětidenní petici dali najevo svůj odmítavý postoj a i našeho občanského sdružení, které pomohlo svými kontakty, odbornými posudky a také kategorickým nesouhlasem všech, opírajícím se především ochranu krásné krajiny a všeho, co tady žije a roste.

Není vyloučeno, že v budoucnu nepřijde někdo jiný se stejným požadavkem. Pro nás je důležitá zkušenost, že když **se nesejí, nečeká a naopak jedná, lze se dost dobře nadít i úspěšného výsledku**.

A u nás ve Ždírnici? 11. 10. 2004 jsme písemně nabídli zastupitelům obce společnou schůzku Obecního úřadu a občanského sdružení. Od té doby uplynulo téměř půl roku – BEZ ODPOVĚDI. Zato nám bylo Obcí prostřednictvím vedoucího odboru MŽP v Hradci Králové JUDr. Emila Rudolfa na úřední desce (!) „vzkázáno“: „My nemůžeme někoho vylučovat nebo přijímat do řízení. V tomto případě se jedná o stanovení průzkumného území a ekologická sdružení nejsou jeho účastníky. Že jsme s nimi komunikovali v předchozím řízení, bylo jakési nedopatření. Později jsme dostali informaci, že ze zákona účastníky nejsou.“ (Krkonošské noviny 25. 2. 2004). A je to!

Já upřesňuji, že my nejsme ekologické sdružení, ale občanské sdružení, že bychom museli být vyřazení z pokračujícího řízení zvláštním správním řízením atd.

Nabízí se ovšem otázka, kdo tedy má hájit zájem občanů Ždírnice, když vedení obce jakoukoliv diskusi s občanským sdružením vytvrval odmítá?

Na závěr chceme ujistit občany v ohrožených obcích, že i nadále se budeme těmito problémy zabývat. A Obecnímu úřadu v Dolní Kalné děkujeme za vstřícnost, odvahu, pochopení i finanční příspěvek na naši činnost. V Kalné jsme si totiž ověřili, že když se síly spojí, leccos se podaří.

PŘIPOMEŇME SI... ANEB NĚKOLIK POZNÁMEK K ZÁPISU Z MÍSTNÍHO ŠETŘENÍ, které se uskutečnilo v Horní Olešnici dne 23.4.2003

„Obec při místním šetření vydala stanovisko – Bez námitek – a to z toho důvodu, že jsme se domnívali, že v případě průzkumu nedojde k nějakému velkému zhoršení životního prostředí...“ sdělila v červenci 2004 starostka obce Horní Olešnice paní Marcela Linková Českému rozhlasu (viz. následující článek).

Podívejme se tedy, cože to Obec (a nejen ona) 23.4.2005 při místním šetření BEZ NÁMITEK podepsala a soustředme se především na poslední odstavec:

Vyhledávací průzkum bude případně ukončen odběrem technologických pilotních vzorků s předpokládaným rozsahem 4-5 vzorků pyroponosné horniny o kubatuře $\bar{a}$ 2 000 m³, ze kterých bude technologickým postupem separován pyrop (separátor na DP Vestřev)

4-5 vzorků o kubatuře $\bar{a}$ 2 000 m³ = 8-10 000 m³!

Na jedno nákladní auto do 10t (Avie) se naloží cca 2 m³, a to je – prosím pěkně – 4-5 000 nákladních aut (!), která pojedou na separátor Vestřev a zpět! Bude-li se vozit S5 nebo V3S (jako u Šrejmy), vejde se na auto 3,3 m³, to je cca 3 000 aut!

Myslí si Obec, že by toto množství nevedlo ke zhoršení životního prostředí, nemluvě o znetvoření prostoru mezi Horní Olešnicí a Ždírnicí, včetně údolí Hakamilu?

Myslí si Obec, že toto je ještě průzkum?

Není to naopak těžba v plném proudu?

A pokud ne, jak ta těžba, až k ní dojde, bude asi vypadat? Bude možné ve Ždírnici ještě žít?

Není mi také jasná role zástupců Městského úřadu ochrany životního prostředí – oddělení ochrany krajiny (!!) p. Jiřího Hejny a p. Tomáše Čížka. I oni napsali BEZ NÁMITEK, BEZ PŘIPOMÍNEK. Možná šlo jen o úřední stvrzení, že ždírnická niva není součástí KRNPu, nevim. Ale pokud je zvykem státních úředníků, zodpovědných za ochranu krajiny, rozhodovat takto a od stolu, budou

časem občanská sdružení našeho zaměření nutnou součástí každého regionu. Někdo holt na přírodu, která je zcela bezbranná myslet musí.

Zdá se, že jediní, kteří toho dne dobře věděli, co podepisují, byli pánové Šanda se Štýbrem a nutně si přitom museli pomyslet, že i nemožné je možné.

Obec tvrdí, že zápis z místního šetření není žádný závazný dokument; není to ale ani cár papíru! Na jeho podkladě se vydává Rozhodnutí MŽP, a to také bylo do týdne vyhotoveno. A co tam také asi mělo být napsáno, když žadatelé spolu s Obcí přinesli žádost na stříbrném podnose? A to nikoliv s vesměs souhlasnými stanovisky, jak pro ČRo2 uvedl Ing. Aleš Sucharda, ale ZCELA souhlasnými.

A tak Rozhodnutí MŽP tvoří ze 2/3 zápis z místního šetření a až v závěru RNDr. Václav Tichý téměř omluvně upravuje oněch požadovaných 4-5 $\bar{a}$ 2 000 m³ na 200 m³ – Rozhodnutí /str. 4: „Přitom původní požadavek odběru 4-5 vzorků horniny o objemu cca 2 000 m³ v žádosti o průzkumné území byl upraven v rozhodnutí na cca 200 m³. Tento dílčí závěr podporuje vlastní stanovený postup průzkumných prací a dále snaha o vyloučení pochybností všech dotčených subjektů o SPEKULATIVNÍM rozsahu průzkumné těžby...“

Jak se po zveřejnění Rozhodnutí ukázalo, i poté byl umožněn dvojitý výklad (pyroponosné horniny x veškeré horniny), takže až po intervenci našeho občanského sdružení došlo k upřesnění a podstatnému snížení.

Přesto však tímto Rozhodnutím byl „džin vypuštěn z láhve“ a zpátky ho sotva kdo dostane. Rád budu sdílet víru Ing. Aleše Suchardy, že je to možné.

23. 4. 2003 došlo ke stvrzení záměru Obce, v jehož důsledku dojde na dlouhá léta k zohydění krásné přírody v bezprostředním okolí Ždírnice. Smutné je, že ani dva roky poté se stanovisko Obce nijak nezměnilo. Bez námitek!

PŘEPIS VYJÁDRĚNÍ PŘEDSTAVITELŮ OBCE HORNÍ OLEŠNICE K PROBLÉMU GRANÁTKŮ V POŘADU PRO A PROTI, ČESKÝ ROZHLAS 2

Starostka obce (S) – pí. Linková
Místostarosta (M) – Ing. Sucharda

S. Na našem území, stejně jako na území okolních obcí Dolní Kalná, Dolní Olešnice, Borovnice a Borovnička, se nachází granátonosná hornina – český granát. Na začátku loňského roku 2003 se na nás obrátil p. RNDr. Štýbr, který chce provádět průzkum ve vyhledávání českého granátu na území naší obce. Požádal nás o adresy osob, které vlastní určité pozemky, seznámil nás se svým záměrem, že tady chce provádět průzkum a následně těžbu s tím, že požádá MŽP o vydání rozhodnutí.

M. Pokud MŽP obdrží žádost od takové firmy, zpravidla se svolává místní šetření, kde obec se stává účastníkem ze zákona vzhledem k tomu, že se bude průzkum odehrávat na jejím území. Ve správním řízení vedeném MŽP Odborem výkonu státní zprávy v Hradce Králové si správní orgán vyžádal stanovisko obce, Odboru životního prostředí městského úřadu v Trutnově a Obvodního báňského úřadu v Trutnově. Obdržená stanoviska k provedení geologických prací byla vesměs souhlasná. Jedná se o povolení, vydané před průzkumem, ta cesta k následné těžbě je velice složitá, je podle mého názoru předčasné hovořit o těžbě. Po uzavření průzkumu je nutné požádat o vyhlášení chráněného ložiskového území, k tomu dojít může, ale také dojít nemusí. Mám informace o tom, že v některých případech argumentace obcí dochází k zamítnutí, čili ložiskové území není vyhlášeno. Podle platné současné legislativy problém následné těžby tím definitivně končí.

S. Obec je v případě vydání průzkumného území pouze účastníkem řízení, nevýváá to rozhodnutí. Rozhodnutí vydává MŽP jako věcně příslušný správní orgán a v souladu s platnými zákony vydal rozhodnutí o stanovení průzkumného území pro vyhledávání

a průzkumu ložisek vyhrazeného nerostu na území naší obce. Cílem tohoto průzkumu je zjistit obsah a kvalitu pyropu. Firma na vlastní náklady provede průzkum a zhodnotí ložiska. Průzkumné území bylo stanoveno v rozsahu 2,5 km² na území naší obce, ale průzkum na jednotlivých pozemcích lze provádět pouze na základě písemného souhlasu majitele pozemku. Obec při místním šetření vydala stanovisko bez námitek a to z toho důvodu, že jsme se domnívali, že v případě průzkumu nedojde k nějakému velkému zhoršení živ. prostředí a v žádném případě nedojde k zásahům do vlastnických vztahů bez povolení.

Surovina je majetkem státu. Pouze stát prostřednictvím svých úředníků rozhoduje o nakládání s jeho nerostným bohatstvím. Obec zde pouze může žádat o stanovení takových podmínek, aby nedošlo ke zhoršení živ. prostředí a omezení práv občanů obce, poškození majetku obce, aby nedošlo případně ke ztrátě podzemních vod. Co se týče financí, má obec ve fázi průzkumu nárok na úhradu z plochy průzkumného území – první rok 6 000 Kč a druhý rok 9 000 Kč. V případě následné těžby má obec nárok na 7,5 % z těžební hodnoty uvedené suroviny. Pro nás by to mohlo znamenat 100-150 000 Kč ročně do rozpočtu obce navíc a rozhodně to není pro obec naší velikosti zanedbatelná částka. Patříme mezi obce do 300 obyvatel. Od toho se odvíjí naše daňové příjmy. V porovnání např. s Prahou to znamená, že nám stát přerozdělí 4krát méně korun na obyvatele. Důsledkem toho je, že venkov potřebujeme, že se musí podporovat jeho rozvoj, ale skutečnost je úplně jiná.

M. Bude v tomto směru velice zajímavé rozhodnutí, které bude během krátké doby vydáno žadatelům v Dolní Kalné, kde to stanovisko zastupitelstva bylo zamítavé od začátku nebo v Dolní Olešnici, kde zastupitelstvo sice souhlasilo s provedením průzkumu, ale za určitých omezujících podmínek. Tam získáme definitivní

odpověď na otázku, zda zamítavé i jinak omezující stanovisko obecního úřadu je pro MŽP zavazující nebo omezující, aby rozhodnutí vydalo. K vlastní těžbě je cesta velice dlouhá a v rámci té cesty je řada možností, kdy obec může se k věci vyjádřit, ochránit majetek občanů nebo ochránit své zájmy. Hornoološnická

radnice má stále ještě dost prostoru pro to, aby se k té záležitosti znovu vrátila a posoudila všechny věci pro a proti a rozhodla se tak, jak jí bude velet svědomí a zájem občanů.

Z rozhlasové nahrávky přepsal – Josef Bajer

Vážení čtenáři,

ve snaze uzavřít jednotlivé stížnosti signatářů petice, která byla oficiálně zaslána na Obecní úřad v Horní Olešnici v květnu 2004 jsme Vám v minulém čísle našeho zpravodaje PODROVENŠKO slíbili, že zveřejníme průběh zbývajících kauzy petice tj. „protest proti drancování lesa předstíranou probírkovou těžbou v oblasti Haklova mlýna“.

Abychom podali co nejobektivnější informaci o průběhu celého dění kolem kácení lesů v lokalitě Haklova mlýna, požádali jsme o to Českou inspekci životního prostředí (ČIŽP) v Hradci Králové, která také vede šetření celé záležitosti.

Rovněž tímto chceme také vyvrátit veřejné nařčení občanského sdružení starostkou obce Horní Olešnice, že „...velmi nehorázně si přivlastňujete řešení problému...“. K tomu snad lze jenom dodat, že není naším cílem přisvojovat si zásluhy, ale operativně reagovat na porušování zákonů na úseku ochrany naší přírody a krajiny, když se tomu tak neděje ze strany zodpovědných orgánů.

Po přečtení zhodnocení případu těžby lesa v okolí Haklova mlýna zbývá pouze jediná otázka. Proč zaslala Obecní úřad v Horní Olešnici na ČIŽP upozornění na „intenzivní těžbu“ až v březnu 2003, tedy 8 let po zahájení těžby a to i přes několikrát dřívější upozornění občanů obce. Mimo jiné to byl také logický důvod proč i tato kauza byla předmětem podané petice. Přitom jsme si plně vědomi, že i svůj nemalý podíl na této situaci má i liknavý postup tehdejších úředníků bývalého okresního úřadu v Trutnově. **Nejsmutnější a poučné na celé věci je, že bylo reagováno vlastně až po „vytěžení“ lokality.** Škody, které byly napáchány na místní krajině i poškozené lesy nám všem zde ale zůstávají. Zda výše uložených pokut je úměrná napáchaným škodám na lesním porostu, nechám na zvážení každého z vás, ale k tomu musíte znát ten bývalý překrásný kout v okolí Haklova mlýna. Bývala to vyhlášená houbařská oblast. Mimo jiné 50% z výše uložených pokut podle zákona by měla obdržet obec. Jak asi budou tyto finanční prostředky použity? Vráť se zpět do tohoto poničeného mikroregionu?

Ing. Jaroslav Fingr

STRUČNÉ ZHODNOCENÍ PŘÍPADU LEŠNÍHO HOSPODÁŘSKÉHO CELKU (LHC) ZADNÍ ŽDÍRNICE

V okolí Haklova mlýna se nachází LHC Zadní Ždírnice, což představuje lesní majetek o výměře 127 ha pozemků určených pro plnění funkcí lesa. Tento les byl v roce 1991 restituován ing. Jiřím Olivou z Pardubic, který jej v roce 1995 odprodal. Od roku 1995 až do března 2002 se zde vystřídalo 5 různých vlastníků lesa. V roce 2001 zde byl zpracovaný samostatný lesní hospodářský plán (LHP), který stanovuje rozsah hospodářských opatření na roky 2001 - 2010.

Dle vyjádření pracovníků bývalého Okresního úřadu Trutnov zde vzniklo podezření, že někteří z předchozích majitelů v období 1995 – 2002 překročili limit maximální výše těžeb, ale tuto skutečnost se nepodařilo prokázat. V březnu 2002 byl tento majetek zakoupen firmou WASAG spol s r.o. se sídlem v Brně, která je dodnes vlastníkem lesa.

ČIŽP, OI Hradec Králové, byl na intenzivní těžbu dříví v této lokalitě poprvé upozorněn v březnu 2003

starostkou obce Horní Olešnice. Při osobní konzultaci vyšlo najevo, že těžební práce byly již v té době ukončeny, proto bylo dohodnuto, že starostka obce telefonicky upozorní ČIŽP při dalším zjištění těžby, aby bylo možné zajistit důkazy. Nicméně během jarního a letního období 2003 zde již nikdo těžební práce neprováděl. Začátkem září 2003 ČIŽP obdržela podnět od Městského úřadu Dvůr Králové, který upozornil na nadměrný výskyt kůrovcového dříví v této lokalitě. Koncem roku 2003 byla inspekci doručena petice OS Pod Rovněmi, která rovněž upozorňovala na nadměrnou těžbu dříví U Haklova mlýna. V té době již probíhalo správní řízení s vlastníkem lesa.

Během šetření pracovníků ČIŽP na podzim 2003 bylo zjištěno a prokázáno, že společnost WASAG se v roce 2002 a 2003 soustředila zejména na intenzivní úmyslné těžby prováděné harvesterovou technologií. Umístění těžeb bylo v souladu s LHP, ale v některých lokalitách bylo sníženo zakmenění porostů pod hranici stanovenou lesním zákonem (č.289/1995 Sb). Během mimořádně suchého vegetačního období v roce 2003 zde však byly ignorovány základní povinnosti vlastníka při ochraně lesa (§ 32 lesního zákona). Bylo zde zjištěno 117 m³ kůrovcového dříví ve 14 ohniscích, kromě toho i nadměrně vyjeté koleje (poškození lesní půdy) v celkovém rozsahu 2500 m. Těžbu a dopravu dříví zde zajišťovaly společnosti LES VALMET s.r.o. z Moravské Třebové a FORESTMA s.r.o. z Ostravy.

Inspektoři ČIŽP během venkovních šetření na podzim r. 2003 zjišťovali zejména polohu a vývoj kůrovcových ohnisek, rozsah poškození lesní půdy a přibližovacích linek, prováděli měření pro stanovení hodnoty zakmenění ve vybraných lesních porostech a přitom sledovali úroveň hospodaření na tomto majetku. Kromě místních šetření byly podklady pro rozhodnutí vyžádány i u místních orgánů státní správy a samosprávy. Na závěr komplikovaného správního řízení, které bylo zahájeno s vlastníkem lesa na podzim 2003, ČIŽP vydala rozhodnutí o uložení opatření

k nápravě, a za protiprávní jednání v r.2003 byla vlastníku lesa uložena pokuta 120.000Kč, rozhodnutí nabylo právní moci až 25.11.2004.

V roce 2004 pracovníci ČIŽP nadále monitorovali aktivity na LHC Zadní Ždírnice. V červnu 2004 podaly Obecní úřad Horní Olešnice i OS Pod Rovněmi podnět k šetření na Ministerstvo životního prostředí ČR v Praze. Tyto podněty byly následně postoupeny k vyřízení ČIŽP, Ol Hradec Králové. Inspektoři ČIŽP zjistili, že na LHC Zadní Ždírnice byla opět zahájena úmyslná těžba dříví, přičemž kůrovcové stromy a souše zůstávaly nezpracovány, navíc byla nadměrně poškozena lesní půda. S ohledem na zjištěné nedostatky bylo zahájeno další správní řízení, závěrem kterého byla opět vlastníkovi lesa uložena pokuta ve výši 100.000Kč, rozhodnutí nabylo právní moci až 31.3.2005. Při jednání ČIŽP se zástupci vlastníka lesa se jednatel společnosti WASAG na podzim 2004 zavázal k zastavení úmyslných mýtních těžeb a k nápravě vytýkaných závad. Nicméně v rámci správního řízení bylo 18.10.2004 vydáno rozhodnutí o uložení opatření k nápravě, které nabylo právní moci 5.11.2004. Uložená opatření byla respektována ve stanoveném termínu.

ČIŽP si ve svém plánu činnosti na rok 2005 vyhradila prostor pro sledování situace na LHC Zadní Ždírnice. Dne 10.5.2005 zde bylo provedeno další šetření ČIŽP, při kterém bylo konstatováno, že vlastníkem lesa zajistil odstranění většinu nedostatků a učinil opatření k zajištění řádného hospodaření. Bohužel zde byla zaznamenána krádež dříví přímo v lese, kterou zde provedli neznámí pachatelé a nelze ji spojit s činností společnosti WASAG. Pracovníci ČIŽP děkují touto cestou za aktivní spolupráci starostce obce Horní Olešnice i členům OS Pod Rovněmi, kteří přispěli k řešení této kauzy. Věříme, že tato úspěšná spolupráce bude pokračovat i nadále k oboustranné spokojenosti.

Dne: 11.5.2005, zpracoval Ing. Martin Baranyai

CO TU ŽIJE – MIHULE POTOČNÍ

Mihule potoční (latinsky *Lampetra planeri*) patří mezi dva jediné zástupce třídy mihulovci žijící v ČR. Kromě ní je to ještě mihule ukrajinská (*Eudontomyzon marinae*), ta se však vyskytuje pouze na jediné izolované lokalitě v potoce Račinka v blízkosti Velkých Losin a je zřejmě nejohroženějším druhem obratlovce v ČR. Mihule žijí ve vodním prostředí a vyznačují se protáhlým tělem podobným úhořům. Naše oba druhy dorůstají délky zpravidla do 15 cm, výjimečně o pár centimetrů více. Od malých úhořů se dospělé mihule liší na první pohled zejména sedmi žaberními otvory. V nejbližších letech lze očekávat obnovení výskytu dalších dvou již na našem území vyhynulých druhů mihulí,

a to mihule mořské a mihule říční, které byly opakovaně uloveny v na území SRN nedaleko našich hranic. Jejich návrat do Labe lze přičíst výraznému snížení znečištění této řeky a zprůchodnění migračních bariér rybími přechody.

Mihule potoční obývá většinou pramenné úseky toků včetně velmi malých potoků ve vyšších a středních polohách, lze ji však nalézt i v některých větších podhorských řekách. Specifické nároky má mihule potoční na substrát dna. Pro rozmnožování vyžaduje šterkové dno, pro život larev jemnozrnné (písčitolhlinité) sedimenty. Tím se dostáváme k velmi zajímavému životnímu cyklu mihule potoční. Většinu života totiž prožije jako larva (nazývaná minoha) právě v těchto sedimentech, kde se živí rozsvkami a rostlinnými a živočišnými zbytky. Toto období trvá zpravidla 4 roky. Minohy mají typických 7 žaberních otvorů, ale nemají doposud vyvinuté oči. Ty se tvoří většinou na podzim 4. roku, kdy již larvy připomínají dospělé. Na jaře potom dospívají a vytírají se v proudných úsecích na šterkovém dně, ve kterém si hloubí mělké jamky. Dospělci již nepřijímají potravu a krátce po vytření hynou.

Vzhledem ke specifickým nárokům na prostředí, konkrétně na charakter dna toku, se velice často populace mihulí potočních vyskytují na omezené ploše, a díky tomu jsou také velice zranitelné. Mnohdy se nežijí přímo v hlavním toku, ale v bočních ramenech nebo náhonech. Dnes je známo kolem 400 lokalit s výskytem mihule potoční v České republice, z nejbližšího okolí je to kromě Ždírnického potoka např. potok Čermná. Přestože tento počet je na první pohled vysoký, je mihule potoční podle vyhlášky Ministerstva životního prostředí zařazena mezi nejpřísněji chráněné, tj. kriticky ohrožené druhy. Zároveň patří mezi druhy chráněné v celé Evropě. Důsledná ochrana všech biotopů s výskytem mihulí

je proto i nadále namístě, neboť mihule je velmi citlivá ke změnám podmínek a jakékoliv zásahy do potoka (tedy i těžba granátů) mohou znamenat její vyhubení.

Při ochraně mihule potoční je na prvním místě zajištění odpovídající kvality vody v toku. Dále je nutné chránit jejich biotop tak, aby necitlivými technickými úpravami koryt vodních toků nebyly spolu s těženými nánosy sedimentů zničeny larvy minohy i jejich prostředí. V tocích, které nemají členité meandry, mohou být důležité i drobné překážky v korytech, jako jsou větve stromů a větší balvany, za kterými se proudění zpomaluje a dochází zde k usazování náplavů. Také je potřebné dbát na to, aby nově vznikající bariéry (různé stupně a jezy) umožňovaly obousměrné migrace mihulí. V neposlední řadě by pak nemělo docházet k intenzivnějšímu vysazování dravých druhů ryb než doposud. Jako aktivní opatření k ochraně mihule potoční je možné uvést zprůchodňování již existujících příčných bariér výstavbou rybích přechodů a dále revitalizace koryt nevhodně technicky upravených vodních toků tam, kde existuje předpoklad rozšíření tohoto druhu.

Mihule potoční – *Lampetra planeri*

INFORMUJEME...

Vážení čtenáři,

přestože jsme se snažili Vás v jednotlivých číslech našeho zpravodaje PODROVEŇSKO podrobně informovat o činnosti občanského sdružení a zejména o řešení jednotlivých bodů petice, připravujeme na den 2. července 2005 v 15h členskou schůzi občanského sdružení Pod Rovněmi, tradičně ve veřejné místnosti bývalé školy v Zadní Ždírnici.

Vzhledem k tomu, že 6. 6. 2005 vyprší RNDr. Štýbrovi doba k provedení průzkumu v lokalitě obce Horní Olešnice, chceme se tentokráte věnovat zejména této problematice.

Dále se nám podařilo shromáždit zajímavé dokumenty a historické fotografie z naší obce, které bychom Vám rádi ukázali a zároveň si o historii obce s Vámi popovídali.

Pokud někteří z Vás mají fotografie, kresby a jiné dokumenty z historie obce, vezměte je s sebou pro obohacení společných poznání naší krásné vesničky, krajiny a přírody.

O konání této schůzky bude ještě rozesílána samostatná pozvánka. Na společné setkání se těší...

Výbor OS Pod Rovněmi

Z á p í s

z místního šetření, konaného v rámci správního řízení ve věci stanovení průzkumného území Horní Olešnice pro průzkum a vyhledání vyhrazeného nerostu granátu, konaného dne 23.04.2003 na OÚ v Horní Olešnici.

Přítomni: za Obec a OÚ Horní Olešnice starostka obce Marcela Linková
za MěÚ OŽP Trutnov Jiří Hejna, Tomáš Čížek
za žadatele RNDr. Jan Štýbr, Eduard Šanda
za MŽP OVSS VI Hrádec Králové RNDr. Václav Tichý

V úvodu jednání přiblížil RNDr. Štýbr problematiku průzkumných prací, které by měli být realizovány na ověření výskytu granátosné horniny v lokalitě Horní Olešnice. Průzkumné práce budou rozděleny do několika etap, které na sebe budou plynule navazovat.

Jedná se o odběr šlichových vzorků v údolních nivách vodotečí a reliktních šterkových teras. Předpokládá se odběr cca 250 vzorků o váze 200-300 kg. Výsledkem bude podrobná šlichová mapa, kde bude možné vytypování cca 4-5 nadějných oblastí s rozlohou nad 1 ha. Následovat bude ověření nadějných oblastí širokoprotřilovými vrty. Předpokládána hloubka vrtů bude 6 vrtů na 1 ha nadějně oblasti. Vrty budou vzorkovány, výsledkem této etapy budou geologické a technologické fezy. Hloubka vrtů se předpokládá do 6-8 m do podloží.

Vyhledávací průzkum bude případně ukončen odběrem technologických pilotních vzorků s předpokládaným rozsahem 4-5 vzorků pyroposné horniny o kubatuře a 2.000 m³, ze kterých bude technologickým postupem separován pyrop (separátor na DP Vestřev). Po ověření bude hornina vrácena na původní místo. Zhodnocením vzorků bude zároveň stanovena kvalita pyropů složení a odtkoušena technologie separace. Průzkumné práce budou ukončeny závěrečnou zprávou a výpočtem zásob.

Po seznámení s plánovanými pracemi podali účastníci jednání následující písemná vyjádření:

za Obec a OÚ Horní Olešnice - bez námitek

za MěÚ OŽP Trutnov: odd. vodního hospodářství a ochrany krajiny - na základě předloženého rozsahu průzkumu území pro vyhledání ložisek nerostu- granátosné horniny, nemáme námitek

za MěÚ OŽP Trutnov: odd. ochrany krajiny- s navrhovaným rozsahem a způsobem provádění průzkumných prací souhlasíme bez připomínek. V případě doby delší, než jeden rok k uvedení pozemku do původního stavu musno požádat o souhlas s vynětím ze ZPF

Dnešního dne předal žadatel MŽP kolikové známky v hodnotě 2.000 Kč.

Skončeno, pečtno, podepsáno.

Dne 23.04.2003

poznámka:
Omlouváme se za sníženou kvalitu kopie zápisu poskytnuté občanskému sdružení.